

Комплексний іспит з права Європейського Союзу та європейського права прав людини

Питання для підсумкової атестації здобувачів:

-освітньо-професійної програми «Право» спеціальності 081 «Право»;

-освітньо-професійної програми «Міжнародне право» спеціальності 293 «Міжнародне право»;

Денні факультети № 1,2,3,4,5,7 (денна та заочна форма).

Факультет адвокатури.

(2022-2023 н.р.)

1. Історичні передумови європейської інтеграції.
2. Поняття європейської інтеграції. Реалізація ідеї європейської єдності у діяльності Європейських Співтовариств.
3. Заснування Європейського Союзу та поглиблення інтеграційних процесів у межах ЄС (1992-2007 рр.).
4. Реформування Європейського Союзу за Лісабонським договором 2007 р. та його діяльність на сучасному етапі.
5. Правове регулювання відносин Європейського Союзу з Європейською асоціацією вільної торгівлі. Правовий статус Європейського економічного простору.
6. Правова природа Європейського Союзу: основні концепції.
7. Політична природа Європейського Союзу. Проблема «дефіциту демократії» в Європейському Союзі.
8. Громадянство Європейського Союзу. Правовий статус громадян ЄС.
9. Мета, завдання та цілі Європейського Союзу, їх юридичне значення.
10. Цінності Європейського Союзу та їх юридичне значення.
11. Поняття та види компетенції Європейського Союзу.
12. Принцип субсидіарності в праві Європейського Союзу.
13. Принципи пропорційності в праві Європейського Союзу.
14. Європейський Союз як суб'єкт міжнародного права та національного права держав-членів.
15. Право Європейського Союзу: поняття, структура, сфера дії в часті, просторі та за колом осіб. Співвідношення з поняттям «європейське право».
16. Джерела права Європейського Союзу: поняття, види. Зміст поняття *acquis communautaire* (*acquis* ЄС).
17. Договір про Європейський Союз 1992 р.: зміст, юридична сила.

18. Договір про функціонування Європейського Союзу 1957 р.: зміст, юридична сила.
19. Концепція прав людини в праві Європейського Союзу.
20. Регламент і директива як джерело права Європейського Союзу.
21. Міжнародні договори (угоди) як джерела права ЄС.
22. Індивідуальні та рекомендаційні акти Європейського Союзу: види і юридична сила.
23. Принцип верховенства права Європейського Союзу щодо національного права держав-членів.
24. Пряма дія права Європейського Союзу у національних правопорядках держав-членів: поняття, умови визнання, правові наслідки, відмінність від прямого застосування.
25. Оприлюднення джерел права Європейського Союзу. Офіційні мови Європейського Союзу.
26. Співвідношення права Європейського Союзу і національного права держав-членів. (принцип верховенства права ЄС, прямої дії права ЄС та прямого застосування норм права ЄС).
27. Роль прецедентної практики Суду Європейського Союзу в розвитку правової системи Союзу.
28. Поняття законодавчого процесу Європейського Союзу. Основні законодавчі процедури.
29. Правові засади набуття членства в Європейському Союзі. Критерії членства в Європейському Союзі та процедура вступу.
30. Припинення членства в Європейському Союзі: правова підстава, процедура, юридичні наслідки.
31. Призупинення членства в Європейському Союзі: правова підстава, процедура, юридичні наслідки.
32. Посилене співробітництво в Європейському Союзі: умови та процедури участі держав-членів.
33. Роль національних парламентів у функціонуванні Європейського Союзу.
34. Інституційний механізм Європейського Союзу: поняття, елементи, принципи.
35. Європейський парламент: склад, порядок формування, повноваження.
36. Європейська Рада: склад, повноваження, порядок роботи і прийняття рішень.
37. Рада Європейського Союзу (Рада Міністрів): склад, повноваження, порядок роботи і прийняття рішень.
38. Європейська Комісія: склад, повноваження, порядок роботи і прийняття рішень.
39. Європейський Центральний Банк: склад, повноваження, порядок роботи і прийняття рішень.

40. Рахункова Палата: склад, повноваження, порядок роботи і прийняття рішень.
41. Правове регулювання фінансування Європейського Союзу. Бюджет ЄС.
42. Економічний і Соціальний Комітет: склад, повноваження, юридична сила рішень.
43. Комітет Регіонів: склад, повноваження, юридична сила рішень.
44. Правовий статус та повноваження Євроомбудсмена
45. Агенції Європейського Союзу: поняття та види.
46. Правовий статус та повноваження Європейської поліцейської агенції (Європолу) та Європейського бюро судової співпраці (Євроюсту).
47. Судова система Європейського Союзу: принципи побудови, ланки і їх взаємодія
48. Суд Справедливості Європейського Союзу: склад і порядок формування, структура. Правовий статус суддів та генеральних адвокатів.
49. Загальний суд: склад і порядок формування, структура, юрисдикція. Оскарження рішень.
50. Юрисдикція Суду Європейського Союзу: природа, класифікація проваджень.
51. Прямі позови в Суді Європейського Союзу проти держав-членів.
52. Прямі позови в Суді справедливості Європейського Союзу проти інститутів Європейського Союзу: скасування правових актів внаслідок оскарження їх законності, оскарження бездіяльності.
53. Звернення національних судів держав-членів до Суду ЄС за преюдиціальною постановою (висновком). Європейського Союзу
54. Порядок розгляду справ і прийняття рішень Судом ЄС. Виконання рішень Суду Європейського Союзу.
55. Хартія Європейського Союзу про основні права і свободи: структура, юридична сила.
56. Поняття Шенгенського права та його основні засади.
57. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2014 р.: юридична сила, цілі, сфера дії, основні зобов'язання, механізм забезпечення виконання.
58. Становлення та розвиток правовідносин між Україною та Європейським Союзом.
59. Адаптація законодавства України до *acquis* ЄС: поняття, обсяг, механізм забезпечення.
60. Поняття та основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу.
61. Конвенція як міжнародний договір у сфері захисту прав людини: правова природа.
62. Каталог прав людини, що захищаються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод: загальна характеристика.

63. Контрольний механізм Конвенції: Європейський суд з прав людини. Склад та організаційна структура Європейського суду з прав людини.
64. Юрисдикція Європейського суду з прав людини.
65. Принципи субсидіарності та розсуду держави як базові засади контрольного механізму Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ст. 1 Протоколу № 15 до Конвенції).
66. Еволюційне тлумачення положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод Європейським Судом з прав людини.
67. Автономне тлумачення положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод Європейським судом з прав людини.
68. Принцип ефективного тлумачення положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод Європейським Судом з прав людини.
69. Компетенція суддів, які засідають одноособово; комітетів із трьох суддів; палати із семи суддів; Великої палати Європейського суду з прав людини.
70. Критерії прийнятності індивідуальної заяви до Європейського суду з прав людини
71. Процедура розгляду індивідуальної заяви Європейським судом з прав людини.
72. Види рішень Європейського суду з прав людини. Пілотні рішення Європейського суду з прав людини.
73. Нагляд за виконанням рішень Європейського суду з прав людини з боку Комітету Міністрів Ради Європи відповідно до ст. 46 Конвенції.
74. Заходи загального характеру, що вживаються на виконання рішень Європейського суду з прав людини.
75. Заходи індивідуального характеру, що вживаються на виконання рішень Європейського суду з прав людини.
76. Зміст права на життя: загальна характеристика.
77. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо забезпечення права на життя.
78. Зміст та сфера застосування ст. 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод
79. Зміст та сфера застосування ст. 4 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
80. Право на свободу та особисту недоторканість: загальна характеристика
81. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо забезпечення права на свободу та особисту недоторканність.
82. Зміст та сфера застосування ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
83. Тлумачення Європейським судом з прав людини поняття «суд».
84. Зміст та сфера застосування ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

85. Тлумачення поняття «майно» за ст. 1 Протоколу №1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
86. Свобода думки, совісті, релігії: загальна характеристика.
87. Зміст та сфера застосування ст. 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод
88. Право на свободу зібрань та об'єднання: загальна характеристика.
89. Особливості заборони дискримінації відповідно до ст. 14 та протоколу № 12 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
90. Вимоги до індивідуальної заяви (скарги) до Європейського суду з прав людини.